

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

II. Colloquium inter Cath. & Lutheran. diſidia inter Lutheranos VVormatiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

berentur; Sneppio interim ob distractionem hanc vbertim lacrymante. Post longam & turbulentam altercationem placuit tandē, vt scriptæ condemnationes, & anathemata sectarum, quas Sneppius reijci postularat, non præfidi, nec Catholicis ludibrii vitandi gratia, sed legatis Lutheranorum principum exhiberentur. Hoc pacto futurum putabant, vt & mandatis satisfaceret ducum Vinarientium; nec vulnera domestica tamen aduersarijs detegerentur.

His ad eum modum peractis, ventum tandem est ad Colloquium. Principio de iudice controuersiarum instituta fuit disputatio. Et Catholici quidem autoritatem iudicandi de controuersijs Ecclesiæ vindicabant; cuius sententiam in generalibus Concilijs, & perpetuo de dogmatibus orbis Christiani, sanctorumque Patrum consensu audiendam dicebant. Melanchthon contra ad sacras litteras, & tria symbola prouocabat: Addebat Confessionem Augustanam, à qua sese cum sociis nequaquam discessurū profitebatur. Hic disceptatum fuit acriter, neutris de sententia discedentibus: In quo certamine Catholici Lutheranis arrogantiam obiecerunt, quod nimirum seipso sanctissimis omnium seculorum patribus, suasque opinioniones vniuersalis Ecclesiæ iudicio, & consensu totius antiquitatis anteponerent: Cū interim sententiis inter seipso discrepent, & in varias factiones turpissimè distrahantur.

Dispu-

ANNO

1557.

Anathemata scribuntur.

II.

Colloquiū inter Catholicos & Lutheranos.

Controuersia de iudice disputationis.

Camerar. in vita Mel. pag. 361. & seq.

Lutheranorum arrogantia.

Controuersia de peccato originis.

ANNO
1557.

Obiectio
defectio-
nis à Con-
fessione
Augustana
turbas in-
ter Luthe-
ranos ex-
citat.

Melanch-
thonis de
Missa re-
sponso.

Disputatum quoq; fuit de peccato originis, sed breuiter. Imprimis verò cum aduersarij consensum antiquitatis proteruè reiicerent, Catholici dissensiones ipsorum de summis fidei dogmatibus, & sententiarum discrepantiam, velut certum falsitatis argumentū, identidem obiecerunt. Accidit hoc Lutheranis permolestum; imprimis cum vrgerent Catholici, vt qui verum sese germanumque sensum Augustanæ Confessionis habere crederent, seipsos in vnum redigerent cœtum, & subreptitios sectarum autores anathemate notatos reiicerent, eosque à consortio suo autoritate publica remouerent. Datam esse pacem huic Confessionis decreto publico: Id verò beneficium ad sectas non pertinere ab hac Confessione alienas. Itaque mandatum esse Cæsaris, vt cum iis tantum agatur de conciliandis dogmatibus, qui sine fuco profiteantur doctrinam illam, cuius summa in Augustanis Comitibus anno 1530. Carolo Quinto sit oblata. Hæc & id genus alia cum dicerentur, satis intellexit Melanchthon, detectum iri, quam tanto studio velarat, domesticam Lutheranorum turpitudinem. Itaque consternatus demissè respondet: Postulare rem ipsam, vt exorta controuersia prius explicentur. Quod cum factum fuerit, condemnationes errorum singulis articulis adiungi posse. Verū Catholici in sententia persistenterunt, vrgentes, vt quos errores agnoscerent Augustanæ Confessionis sub-

subrepisse, ijs anathema dicerent. Hic ve-
 rò Lutherani, qui cum diuersæ factionis ef-
 sent, & syncretismi larua fraudulenter ob-
 uoluti concordiam simulabant, in partes
 dissilierunt. Flaciani parendum censuerunt,
 & offerendas præfidi condemnationes do-
 mesticarum hæreseon, quas antea priuatim
 legatis Lutheranorum principum exhibue-
 rant. Melanchthon cum hac ratione ful-
 men anathematis in suum quoque caput vi-
 brandum cerneret, socios ab hoc instituto
 dehortatus est. Verum id frustra fuit: Fla-
 ciani siquidem à sententia de vibrando da-
 mnationis fulmine nullis potuerunt ratio-
 nibus dimoueri.

ANNŌ
 1557.
 Lutherani
 in diuersas
 partes abe-
 unt.

Quod cum Melanchthon animaduerte-
 ret, vt placaret zelotas istos, Flacianos in-
 quam, ac tempori seruiret, & ipse conscripsit
 anathemata quædam, in quibus inter alios,
 quos notandos censuit, adiaphoristas etiam
 condemnauit; eam nimirū sectam inter Lu-
 theranos, cuius ipse primus autor, caput, &
 præcipuus ductor habebatur. Ita factū est,
 vt condemnationis fulmen, & dirū anathe-
 ma, quod à Flacianis sibi paratum nouerat, in
 Comitijs publicis Melanchthon ipse diuino
 iudicio quodam in suum ipsius caput intor-
 queret. Interim protestatus est de menda-
 ciis Illyrici, quibus se querebatur, aliosque
 viros innocentes præter meritum grauari.
 Brentius vero, quemadmodū & paulò supra
 diximus, Osiandrum cum reliquis sectarijs
 in com-

Melanch-
 thon sei-
 psium ferit
 anathema-
 te.

Eius de in-
 iurijs pro-
 testatio.

ANNO
1557.

in communem trahi culpam, dirisque deu-
ueri noluit: Qua in re non à Melanchtho-
ne tantum & cæteris Adiaphoristis, verum
à Flacianis etiam diuersum indicauit.

Protesta-
tio Flacia-
norum
Præfidi
oblata.

In hac perturbatione rerum & voluntatū
discrepantia Flaciani Iulium Pflugium ade-
unt Colloquij præsidem, eique protestatio-
nem offerunt, in qua Zvvinglianos, Osi-
andinos, Maioristas, Synergistas & Aiapho-
ristas damnant velut alienos ab Augustana
Confessione, cui se constanter aiunt & in so-
lidum adhærere; Ideoque quod ad religio-
nem attinet, nihil sibi commune futurum
cum sectariis istis profitentur. Ita Melanch-
thon, qui Confessionem hanc ante annos
27. ipse consarcinarat, ab ea nunc per disci-
pulos explosus, velut è ciuitate Lutheranò
proscriptus fuit. Flaciani vero protestatio-
ne, quam diximus, exhibita, confestim iter,
ingressi domum reuerterunt: quorum abi-
tu colloquium in initio suspensum fuit; post
etiam planè dissolutum. Neque enim Ca-
tholici cum aduersarijs inter se tam foedè
dissidentibus progrediendū iudicauerunt, ni-
si consulto primum Ferdinando Rege. Ad
hunc igitur rem omnem perscribit præses,
& quid hoc rerum statu porro sit faciendū,
exquirat.

Consil.
Theolog.
Mel. fol.
751. 752.

Flaciani re
infecta
abeunt.

III.
Melanch-
thon Hei-
delbergam
euocatur.

Interim vero, dum responsum expecta-
tur, Palatinus Elector Otho Henricus Me-
lanchthonem per litteras Heidelbergam e-
uocat, vt eius opera consilioque ad statum
acade-